

In gesprek met Karl de Vries en Patrick Donath

Actie Kerkbalans vervangen door een abonnement

“Winstpunt van onze inspanningen is dat mensen gaan beseffen dat gemeente-zijn ook een kostenaspect in zich heeft.”

Patrick Donath

Eind 2022 is de Veenkerk (onderdeel van de Protestantse Gemeente Hoogland-Amersfoort Noord) gestart met een nieuwe vorm van geldwerving, gezien de dalende inkomsten van de Actie Kerkbalans. Het idee was ontstaan om een abonnementstructuur ter vervanging van de jaarlijks terugkerende geldwervingsactie op te zetten. Om kennis te nemen van dit in de kerkelijke wereld opvallende en vernieuwende initiatief ging Nico de Jong in gesprek met Karl de Vries en Patrick Donath in het multifunctionele gebouw waar de wijkgemeente haar erediensten houdt. Zij delen graag hun ervaringen hiermee.

TEKST NICO DE JONG BEELD WILLEM JAN DE BRUIN FOTOGRAFIE

Ontstaan van het idee

Patrick: “Ik verwonderde me al enige tijd over de werkwijze van de Actie Kerkbalans en vroeg me daarbij af of dit niet op een andere manier zou kunnen. Met deze gedachte ben ik met een aantal gemeenteleden aan de slag gegaan en vervolgens naar het college van kerkrentmeesters gegaan.”

Karl: “Het college vond het erg nuttig om naar alternatieven voor de Actie Kerkbalans te kijken. De trend binnen onze gemeente is dat het aantal toezeggingen voor de Actie Kerkbalans drastisch afneemt. Met name de Veenkerk leek ons een geschikte populatie om een nieuwe vorm van geldwerving te introduceren. Bij de introductie was het volgens ons goed om mensen bewust te maken van wat kerk-zijn kost en op welke wijze leden daaraan kunnen bijdragen.”

Patrick: “De noodzaak om meer inkomsten te genereren was zeker aanwezig. Tegelijkertijd is er het gegeven dat mensen vrij veel geld uit lijken te geven aan allerlei abonnementen terwijl ze er eigenlijk niet bij stilstaan waarvoor ze het uitgeven. Hieruit kwam het gedachtenspinsel voort om eens naar de Actie Kerkbalans te kijken alsof het een abonnement betreft. We hebben een filmpje opgenomen waarin deze gedachte gedeeld werd en daarin ook een aantal gemeenteleden bevestigd over het aantal abonnementen dat ze op dat moment al hadden. Vooral met het doel om het bewustzijn van de leden te vergroten

door op een andere manier naar het kerklidmaatschap te kijken. Concreet: als we de kerk zien als een abonnement, wat is de kerk je dan waard? Dat sluit ook mooi aan bij de eerdere slogan van de Actie Kerkbalans.”

De start

Patrick: “We hebben een poll uitgezet met de vraag hoe mensen ten opzichte van een abonnement op de kerk stonden. De respons was groot en voornamelijk positief. Zo’n 75% van de respondenten had de voorkeur voor een abonnementsvorm waarbij het bedrag van toezegging fors hoger uitkwam dan in voorgaande jaren. Zo’n 25% van de ondervraagden was niet enthousiast over deze nieuwe vorm van geldwerving, wat we op zich acceptabel vonden. We hebben bij de kerkenraad toen aangegeven dat we hiermee graag verder wilden.”

Karl: “Het college van kerkrentmeesters was hier blij mee, al realiseerden we ons de noodzaak dat er wel voldoende inkomsten zouden moeten worden gegenereerd. De werkgroep kreeg na beoordeling van de aanpak ons vertrouwen. Daarnaast zouden we in de andere twee wijken nog steeds doorgaan met Kerkbalans. De andere wijken steunden ons initiatief. Dat was nodig, want we hebben een gezamenlijke portemonnee. Zodoende zijn we met ingang van 2023 gestart in met de introductie van de abonnementsvorm in plaats van met de Actie Kerkbalans 2023.”

Resultaten ten opzichte van vorig jaar

Patrick: "We lopen op dit moment nog achter. Dat is wel wat dubbel. We merken dat het aantal gevers minder is, terwijl het bedrag per bijdragende pastorale eenheid fors gestegen is. We hebben ons verder bewust gericht op de mensen die vorig jaar ook hebben bijgedragen. Leden die vorig jaar niet hebben bijgedragen zijn wel in de eerste communicatie meegenomen, maar worden niet nogmaals in de veegactie benaderd. De kans dat mensen die reeds eerder hebben bijgedragen meedoen is namelijk groter dan die bij mensen die geen bijdrage gaven."

Een mooie ontwikkeling is dat we ook veel nieuwe bijdragers hebben die een abonnement afnemen.

Karl: "We hebben nu een moment in gedachten waarop we gaan evalueren wat de abonnementenactie heeft opgeleverd en welke inspanningen verder nog nodig zijn. Eerst willen we nog de resultaten van onze veegactie afwachten."

Patrick: "We merken vreemd genoeg dat er nog steeds mensen in de gemeente zijn die zitten te wachten op de gebruikelijke Actie Kerkbalans terwijl we op allerlei manieren voor de nieuwe abonnementsvorm aandacht hebben gevraagd."

Reacties

Patrick: "Alvorens kerkleden een abonnement afsluiten wordt vaak de vraag gesteld wat zij voor dit abonnement terug krijgen. Fascinerend, want bij Kerkbalans werd deze vraag nooit gesteld. Dit kan een mooie interactie opleveren met je leden waarbij je als gemeente kunt herontdekken wie je bent en wat je betekenis is. Winstpunt van onze inspanningen is dat mensen gaan beseffen dat gemeente-zijn ook een kostenaspect in zich heeft. Veel gevers voor Kerkbalans relateren hun toezegging aan wat ze eerdere jaren gaven. Mensen worden nu gestimuleerd om een bewuste keuze te maken voor een bepaald doel."

Karl: "Als we naar de statistieken kijken zien we dat veel mensen die niet meedoen met een abonnement een zelfde bedrag geven als eerder. Mensen die echt voor een abonnement gaan, geven structureel wel meer. Dat betreft een toename van zeker 15%. Een mooie ontwikkeling is dat we ook veel nieuwe bijdragers hebben die een abonnement afnemen."

Stand van zaken

Karl: "Als we kijken naar wat we hebben begroot, is er momenteel een tekort van een kleine 30%. We kijken naar wat er in totaal wordt bijgedragen. Anderzijds is het wel van groot belang dat er zoveel mogelijk mensen bereikt worden en bij de gemeente betrokken zijn. Daarom zal er ook gekeken worden naar hoeveel abonnementen er afgesloten worden in verhouding tot de totale groep leden."

Patrick: "De vraag die door leden wordt gesteld is of een abonnement een voorwaarde is, net zoals je bij de sportschool niet zonder abonnement naar binnenkomt. We hebben extra aandacht moeten besteden aan het feit dat dit juist niet het geval is. Iedereen blijft te allen tijde welkom ongeacht of er een abonnement is en ongeacht welk bedrag er wordt gegeven."

Richtlijn voor de bijdrage

Patrick: "Om onze leden een handvat te geven hebben we een richtbedrag gecommuniceerd van €37,50 per pastorale eenheid per maand. Bij het opgeven van een abonnement kunnen bedragen worden aangevinkt van €20, €30, €40, €50 en €80 of een zelfgekozen bedrag. Als in theorie alle pastorale eenheden maandelijks een bijdrage zouden doen van €37,50 is het beoogde bedrag binnen."

Karl: "Voor het innen van de bijdragen wordt gebruik gemaakt van een incasso via het LRP-systeem. We kunnen nu jaarlijks 12 maanden een vast bedrag incasseren. Overigens kunnen mensen er ook voor kiezen om een eenmalige gift te geven op een moment dat het hen het beste uitkomt."

Voordelen

Patrick: "Het abonnement zorgt voor bewustwording van de financiële noodzaak om bij te dragen. Leden die al jaren niet actief lid zijn worden hier bewust op gewezen, waarop sommigen ook een verzoek doen om te worden uitgeschreven. Dat is enerzijds vervelend, maar anderzijds kun je mensen niet dwingen. Het feit dat je voor andere manier van geldwerving kiest levert financieel iets op en anderzijds creëer je duidelijkheid. Als het abonnementbestand er eenmaal staat hoeven we het volgende jaar er weinig meer aan te doen."

Is er nog een weg terug?

Karl: "Het besluit hierover ligt uiteindelijk bij de kerkenraad en het college, maar dit initiatief heeft veel potentie. Eerder denk ik dat de andere wijken het (deels) gaan overnemen. Er moet naast onze abonnementenstructuur ruimte blijven voor andere vormen voor leden die dat prettiger vinden."

Patrick: "Wat mij betreft niet. Met daarbij natuurlijk de kanttkening dat we voldoende middelen moeten ontvangen. Anders loopt het voortbestaan van de wijkgemeente gevaar. We moeten wel accepteren dat sommige mensen moeite hebben met veranderingen. Daarom moeten we ze tijd gunnen om hieraan te wennen. Iedereen moet ook op maat bediend kunnen worden. Dat mag moeite kosten en daarvoor moet zeker aandacht zijn."

Tot slot

Patrick: "Besef als je hiermee gaat starten dat het in je gemeente heel wat impact zal hebben. Je zult

er een hoop inspanning in moeten stoppen om een omslag in het denken teweeg te kunnen brengen. Neem de tijd ervoor."

Karl: "Wij hebben het voordeel gehad dat de Veenkerk een kleinere wijkgemeente is binnen de Protestantse Gemeente Hoogland/Amersfoort-Noord. Het is aan te bevelen om een pilot te starten binnen een wat kleinere populatie."

Meer informatie:
www.veenkerk.nl/abonnement

Karl de Vries (rechts) is kerkrentmeester in de Protestantse Gemeente Hoogland/Amersfoort-Noord. De gemeente heeft drie wijkgemeenten. De taak van Karl is onder andere fondsenwerving waaronder Kerkbalans en de solidariteitskas.

Patrick Donath (links) is lid van de wijkgemeente Veenkerk. Hij heeft geen specifieke kerkrentmeesterlijke functie. Hij is lid van een werkgroep die zich bezig houdt met de abonnementen-formule waar de wijkgemeente sinds kort mee is gestart. Het idee van de abonnementen is bij hem vandaan gekomen.